

Ärendeutdrag

Sid: 1
Datum: 2012-04-03
Tid: 14:16

diafk
Ärende, Handling, Övriga uppgifter, Jämför ärende

Öp.dat: 2012-01-12	Klass: Sjukpenninggrundande inkomst	Diariernr: 002756-2012
Reg.datum: 2012-01-12	Reg.av: Stefan Persson	Beslutdatum:
IN/UT/INT: Internt/Upprättat	Bekr.dat:	Avsl.datum: 2012-04-03
	Bev.dat:	Exp.datum:
Handl. Enhet: Vård och aktivitetsstöd	Handläggare: Eva-Lotta Germundsson	Tillhör: Huvudkontoret
Ä-typ: Övrigt		

Avs/Mott:

Försäkringskassan HK/PPFV

Ärendemening: Ändring i Riksförsäkringsverkets Allmänna råd RAR 2002:2 Sjukpenninggrundande inkomst (SGI) och årsarbetstid

Handlinar				
Åtgärd	Beskrivning	Ink.datum	Utg.datum	
Åtgärd Skrivelse	Beskrivning FKAR 2012:1	Ink.datum	Utg.datum	
Åtgärd Beslut	Beskrivning av Eva Nordqvist Rättsavdelningen enligt förslag	Ink.datum	Utg.datum	2012-03-16
Åtgärd Skrivelse	Beskrivning till Företagarna Anders Fogelberg svar på synpunkter	Ink.datum	Utg.datum	2012-03-16
Åtgärd Skrivelse	Beskrivning till Svenskt Näringsliv Sofia Bergström svar på synpunkter	Ink.datum	Utg.datum	2012-03-16
Åtgärd Svar, besked	Beskrivning från Svenskt Näringsliv Sofia Bergström	Ink.datum	Utg.datum	
Åtgärd Svar, besked	Beskrivning från Eva Nordqvist Rättsavdelningen	Ink.datum	2012-03-14	Utg.datum
Åtgärd Skrivelse	Beskrivning Konsekvensutredning	Ink.datum	Utg.datum	2012-03-01
Åtgärd Skrivelse	Beskrivning synpunkter från Birgitta Rosengren PPFV	Ink.datum	Utg.datum	
Åtgärd Skrivelse	Beskrivning föredragningsmissiv avdelningschef	Ink.datum	Utg.datum	2012-02-27
Åtgärd Svar, besked	Beskrivning från Caroline Eriksson NFC Göteborg Gårda	Ink.datum	2012-02-15	Utg.datum
Åtgärd Svar, besked	Beskrivning från Serdar Gurbuz Rättsavdelningen	Ink.datum	2012-02-15	Utg.datum
Åtgärd Svar, besked	Beskrivning från Anders Fogelberg Företagarna	Ink.datum	2012-02-08	Utg.datum
Åtgärd Svar, besked	Beskrivning från Christina Lundbäck NFC ledning	Ink.datum	2012-02-08	Utg.datum
Åtgärd Svar, besked	Beskrivning från Serdar Gurbuz Rättsavdelningen	Ink.datum	2012-01-16	Utg.datum
Åtgärd Svar, besked	Beskrivning från Serdar Gurbuz Rättsavdelningen	Ink.datum	2012-01-16	Utg.datum
Åtgärd Svar, besked	Beskrivning från Serdar Gurbuz Rättsavdelningen	Ink.datum	2012-01-12	Utg.datum
Åtgärd Skrivelse	Beskrivning gemensam beredning internt och externt	Ink.datum	Utg.datum	2012-01-25
Åtgärd Skrivelse	Beskrivning konsekvensutredning	Ink.datum	Utg.datum	2012-01-25

18 Handlinar

Försäkringskassans allmänna råd

ISSN 1652-8743

Försäkringskassans allmänna råd om ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid;

FKAR 2012:1

beslutade den 16 mars 2012.

Försäkringskassan beslutar i fråga om Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

dels att de allmänna råden till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas nya allmänna råd till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken.

Till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till vad som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I de fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om 24 månader räknas som om sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne.

Allmänna råd

Vid bedömning av om den inkomst som en försäkrad uppger till Försäkringskassan ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor, för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade uppgett.

Till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens taxeringar.

Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än den försäkrades inkomst av näringsverksamhet om

- näringsverksamheten fortfarande, efter utgången av den tid som anges i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad eller
- det finns andra särskilda skäl som att näringsverksamheten har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade utför.

Vid jämförelse av taxerade inkomster mellan år bör en omräkning av tidigare års taxerade inkomster göras med hjälp av innevarande års förhöjda prisbasbelopp.

Om de tre senaste årens taxerade inkomster visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Om det går att göra en rimlig bedömning av årets beräknade inkomst av näringsverksamhet bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår.

En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Om de tre senaste årens taxerade inkomster inte uppvisar någon trend bör som huvudprincip genomsnittet av dessa inkomster användas för att fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten.

Vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten enligt ovan ska hänsyn inte tas till skatterättsliga dispositioner inom ramen för periodiserings- och expansionsfondssystemen. Det följer av rättspraxis.

Om en näringsverksamhet fortfarande, efter utgången av den tid som anges i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad, bör Försäkringskassan fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten till den jämförelseinkomst som framgår av bestämmelsen.

Detta bör gälla även om jämförelseinkomsten är högre än den inkomst den försäkrade själv uppger. Om det däremot är sannolikt att inkomsten av näringsverksamheten efter uppbyggnadsskedet inte kommer att uppgå till jämförelseinkomsten bör Försäkringskassan fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten till den inkomst av näringsverksamhet som den försäkrade beräknas få när uppbyggnaden av verksamheten är genomförd.

Stark skuldbelastning bör anses föreligga när de långfristiga skulderna uppgår till 55 procent av tillgångarna.

I bedömningen av på vilket sätt stark skuldbelastning ska påverka inkomsten av näringsverksamheten bör den referensränta som gäller vid årets ingång användas. Vid bedömning av om inkomsten av näringsverksamheten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust.

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 april 2012.

FÖRSÄKRINGSKASSAN,

EVA NORDQVIST

Eva-Lotta Germundsson

Beslutsfattare

Eva Nordqvist, Chefsjurist

Signum

EN

Övriga närvarande

Birgitta Målsäter, chef Försäkringsprocesser

Bu

~~Laura Hartman, chef Analys och prognos~~

Bengt Stjärnsten, chef NFC

Bs

~~Ann Persson Grivas, chef KS~~

Kjell Skoglund, chef VO Processjuridik

KJS

Joakim Jarnryd, chef VO föräldraförmåner, vård och aktivitetsstöd

Birgitta Rosengren, enhetschef, Enheten för vård och aktivitetsstöd

BR

Magnus Liefvendahl, verksamhetsansvarig

ML

Enheten för vård och aktivitetsstöd

Serdar Gürbüz VO Processjuridik

SG

Eva-Lotta Germundsson, föredragande

Ärende och beslut

Förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid.

Beslut om allmänna råd fattades enligt bifogat förslag.

Vid protokollet

Eva-Lotta Germundsson

Ett IM gäller i högst ett år från utgivningsdatum, men kan upphöra att gälla tidigare. För korrekt information om vilka IM som är giltiga, titta alltid på Fia.

Jämförelseinkomst för egna företagare (SGI-B)

Det här meddelandet vänder sig i första hand till handläggare, specialister och enhetschefer på NFC Klara, Malmö och Gårda samt de enheter som handlägger omprövning av SGI.

Försäkringskassan har beslutat om två allmänna råd, ett till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken (SFB) och ett till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst. De allmänna råden trädde i kraft den 1 april 2012 (Försäkringskassans allmänna råd [FKAR 2012:1] om ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd [RAR 2002:2] om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid).

SGI under uppbyggnadsskede

I samband med utredning och beslut om SGI under det generella uppbyggnadsskedet på 24 månader, får den försäkrade lämna uppgift om vilka arbetsuppgifter han eller hon har i företaget, och vilken inkomst en anställd med samma arbetsuppgifter skulle ha haft (jämförelseinkomst).

Vid bedömning av om den inkomst som en försäkrad uppger till Försäkringskassan ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns (SCB) lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor, för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade har uppgett (RAR 2002:2 till 26 kap. 9§ SFB).

Löneuppgiften från SCB bör användas som vägledning när du ska bedöma vad som kan anses vara jämförelseinkomst när SGI ska fastställas under det generella uppbyggnadsskedet på 24 månader. SGI kan bli både högre och lägre, beroende på vilka uppgifter den försäkrade själv lämnar.

När du ska avgöra vad som ska avses med jämförelseinkomst ska den praxis som finns inom detta område gälla även i fortsättningen. Det innebär att en egen företagare också får tillgodoräkna sig övrigt arbete för administration, reparation, jourarbete m.m. om detta skulle vara aktuellt i ärendet.

Där uppgift finns, bör SCB:s lönestatistik också användas för att fastställa jämförelseinkomst för exempelvis konstnärer och författare.

Under en följd av år

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens taxeringar (5 § RFFS 1998:12).

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns (SCB) lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor, för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade utför (RAR 2002:2 till 5 § [RFFS:1998:12]).

Enheten för vård och aktivitetsstöd

Birgitta Rosengren

Eva-Lotta Germundsson

Förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Försäkringskassan avser att ändra i de allmänna råden (RAR 2002:2) från och med den 1 april 2012. Ändringen beror på att det finns behov av att definiera vad som kan anses som skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning (jämförelseinkomst) vid bedömning av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) för en egen företagare. Syftet är att åstadkomma en enhetlig tillämpning och effektivare handläggning av SGI för den som är egen företagare (SGI-B). Det blir också mer förutsägbart för företagaren.

Bakgrund

Från och med den 1 juli 2010 gäller nya regler för egna företagare som har inkomst av annat förvärvsarbete (näringsverksamhet). För försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska under en tid om 24 månader (generellt uppbyggnadsskede), räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort skatte- och avgiftsanmälan den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas minst till vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, s.k. jämförelseinkomst (25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken).

Uppgift om jämförelseinkomst behövs också när Försäkringskassan, för ett etablerat företag ska bedöma om inkomsten under en följd av år har understigit jämförelselönen (5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter [RFFS 1998:12] om sjukpenninggrundande inkomst).

Lagtexten talar om ”skälig avlöning för liknande arbete”. Vad som är liknande arbete och skälig avlöning finns inte reglerat. Det medför att Försäkringskassan måste utreda vilka arbeten som kan anses som liknande och vad en anställd tjänar i dessa yrken. I vägledning 2004:5 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid står det: *För att kunna bedöma vad som kan vara jämförbar inkomstnivå för ett visst arbete kan det vara lämpligt att skaffa information från arbetsmarknadens parter. Försäkringskassan behöver därför ta hänsyn till flera faktorer när man bestämmer vilken jämförelseinkomst som kan bli aktuell. Det gäller förutom arbetets art och företagarens egen insats, faktorer som den för-*

säkrades arbetslivserfarenhet, utbildningsnivå och kompetens inom yrkesområdet, företagets storlek och antalet anställda.

Skrivningen i vägledningen har sin grund i kommentarer i *Kungl. Maj:ts proposition 1962:90 med förslag till lag om allmän försäkring, m.m. och SOU 1983:48 Egenföretagares sjukpenning, m.m.*

Det är inga större problem att hitta ett yrke att jämföra med. Problemet ligger i att få fram den jämförelseinkomst som ska ligga till grund för den sjukpenninggrundande inkomsten under det generella uppbyggnadsskedet.

Statistiska centralbyrån (SCB) har en lönedatabas där det finns information om genomsnittlig månadslön för en mängd olika yrkesgrupper. Lönestatistiken är en sammanställning av fyra separata årliga undersökningar. För insamling av data inom offentlig sektor samarbetar SCB och Medlingsinstitutet med Sveriges Kommuner och Landsting samt Arbetsgivarverket och för privat sektor med Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation, Fastighetsbranschens Arbetsgivareorganisation, Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation, Kommunala Företagens Samorganisation, Arbetsgivarförbundet KFO, SKL, Svenskt Näringsliv och Medieföretagen.

Lönen som redovisas är grundlön plus fasta och rörliga tillägg. Statistiken är uppdelad efter kön kombinerad med utbildningsgrupp, åldersgrupp eller sektor.

Nedan är ett exempel på genomsnittlig månadslön för frisörer m.fl.

[514] Frisörer och annan servicepersonal, personliga

Klipper, tvättar, lägger och permanentar hår; utför ansiktsbehandlingar, fotbehandlingar m.m.; ordnar begravningar; utför andra personliga tjänster.

Utbildning	Kvinnor	Män	Totalt
Förgymnasial	21100	24100	21800
Gymnasial	23200	23800	23300
Eftergymnasial	22700	25300	23400
Totalt	22900	24200	23100

Ålder	Kvinnor	Män	Totalt
18-24	21700	20600	21500
25-39	23700	24900	23900

HK (4100)
Eva-Lotta Germundsson 010-116 96 84

Datum
2012-03-01

Diariernr
002756-2012

40-64	23100	24800	23500
Totalt	22900	24200	23100

Sektor	Kvinnor	Män	Totalt
Stat	..	..	..
Kommun	22400	22600	22500
Landsting	22700	22100	22700
Privat	23000	24700	23200
Totalt	22900	24200	23100

Tidigare utredningar

I SOU 1983:48 *Egenföretagares sjukpenning m.m.* redovisades två olika förslag på hur SGI skulle kunna beräknas för en egen företagare. Det ena förslaget var att SGI ska fastställas utifrån den taxerade inkomsten. Det andra förslaget innebär att SGI fastställs till jämförelseinkomsten inom yrket. I förslaget om SGI enligt jämförelseinkomst föreslog utredningen att lönestatistik från SCB skulle kunna användas eftersom den till 80 procent bygger på uppgifter från arbetsmarknadens parter och till 20 procent på egna undersökningar.

Utredningen kom fram till att alternativet med jämförelseinkomst skulle bli starkt schabloniserat. En del försäkrade skulle komma att få ett sämre sjukpenningsskydd genom att tvingas in i en schablon, som skulle kunna ge ett lägre inkomstunderlag än om SGI beräknats på faktiska inkomster i företaget. Detta ligger emellertid redan i principen att finna ett värde på den egna företagarens arbete som är annat än det som bestäms efter skattemässiga grunder.

Varför den genomsnittliga lönen?

De flesta har idag individuellt satta löner, därför kan löneläget skilja sig åt även för två personer med liknande erfarenhet och utbildning som arbetar på samma ort. Eftersom SCB's uppgifter också grundar sig på uppgifter från olika håll i landet är det därför lämpligt att ha dem som utgångspunkt när Försäkringskassan ska fastställa vad som kan anses vara *skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning* (jämförelseinkomst) för en egen företagare.

Löneuppgiften från SCB är tänkt att användas som riktmärke vid bedömning av vad som kan anses vara jämförelseinkomst när SGI ska fastställas under det generella uppbyggnadsskedet på 24 månader. En period då företagaren i de flesta fall har låga eller inga inkomster alls. En företagare kan inte få ett sämre skydd med en genomsnittslön än om han har inkomster som är lägre än genomsnittslönen eller inte har några inkomster alls. I de fall en företagare under det generella

Postadress
103 51 Stockholm

E-post
huvudkontoret@forsakringskassan.se

Besöksadress
Vasagatan 16

Internetadress
www.forsakringskassan.se

Telefon
08-786 90 00

Telefax

PlusGiro
172 76-7

Org.nr
202100-5521

uppbyggnadsskedet har inkomster som överstiger genomsnittet inom yrket kan de faktiska inkomsterna ingå i beräkningen av SGI.

Vid tillämpning av vad som närmare ska avses med jämförelseinkomst ska den praxis som finns inom detta område fortsättningsvis gälla. Det innebär att en egen företagare också får tillgodoräkna sig övrigt arbete för administration, reparation, jourarbete m.m. om detta skulle vara aktuellt.

Förslag

Eftersom SCB:s uppgifter representerar ett genomsnitt i hela riket utifrån både ålder, kön, utbildning och sektor, föreslår att Försäkringskassan SCB:s uppgifter om total genomsnittlig månadslön för privat sektor bör vara vägledande vid bedömning av vad som kan anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Däremot ska fortfarande arbetets art, företagets storlek m.m. ha betydelse för vilken yrkeskategori som ska användas.

Berörda av förslaget

Förslaget till ändrade allmänna råd berör de försäkrade och Försäkringskassans handläggare.

Konsekvenser av ändringarna i RAR 2002:2

Förslaget kommer att medföra en effektivare handläggning och mer enhetlig tillämpning i beslut om SGI för egna företagare. Konsekvensen för de egna företagarna är att det blir mer förutsägbart.

HK (4100)
Eva-Lotta Germundsson, 010-116 96 84
Serdar Gürbüz, 010-116 61 07

Datum
2012-03-16

Diarienum
002756-2012

Anders Fogelberg Företagarna
Regeringsgatan 52
106 67 Stockholm

Svar på era synpunkter på förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd 2002:2 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Hej

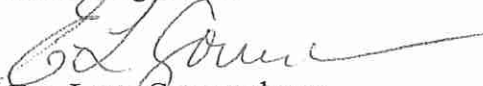
Ni har den 8 februari lämnat synpunkter på förslaget till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd 2002:2 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid. Vi tackar för att ni tagit er tid att komma med synpunkter.

Försäkringskassan har idag beslutat om den föreslagna ändringen i Riksförsäkringsverkets allmänna råd 2002:2 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid. Era synpunkter föranledde inga ändringar och vi vill därför återkoppla till er.

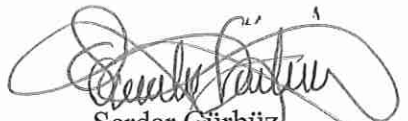
Försäkringskassan anser inte att det finns stöd för att, i beräkningen av SGI, ta hänsyn till att egna företagare har kostnader för pensions- och andra försäkringslösningar.

Den sjukpenninggrundande inkomsten kan bli både högre eller lägre än SCB:s uppgifter. Det är viktigt att komma ihåg att uppgifterna endast ska ses som ett riktmärke för att bedöma om den inkomst företagaren uppger, kan anses vara "skäligen avlöning för liknande arbete för annans räkning". Någon uppräkningsstatistik är därför inte aktuell. Den omräkning av SGI som kan bli aktuell sker enligt konsumentprisindex i de fall en egen företagare har haft ett ersättningsärende som pågått i ett år.

Försäkringskassan

Eva-Lotta Germundsson

Serdar Gürbüz

HK (4100)
Eva-Lotta Germundsson, 010-116 96 84
Serdar Gürbüz, 010-116 61 07

Datum
2012-03-16

Svenskt Näringsliv
Sofia Bergström

114 82 Stockholm

Svar på era synpunkter på förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd 2002:2 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Hej

Ni har den 8 februari lämnat synpunkter på förslaget till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd 2002:2 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid. Vi tackar för att ni tagit er tid att komma med synpunkter.

Försäkringskassan har idag beslutat om den föreslagna ändringen i Riksförsäkringsverkets allmänna råd 2002:2 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid. Era synpunkter föranledde inga ändringar och vi vill därför återkoppla till er.

När Försäkringskassan räknar ut SGI för en person som är anställd, räknas inte arbetsgivarens kostnader, d.v.s. sociala avgifter, arbetsgivaravgifter, för den personen in i SGI. Det som räknas i SGI är den ersättning man får för utfört arbete. Den synpunkten ni kom med skulle innebära att det blev skillnad i beräkningen av SGI när det gäller detta för företagare och anställda. Försäkringskassan menar att det bör vara så lika som möjligt mellan dessa grupper.

Yrkeskategorin fastställs med ledning av de uppgifter som företagaren själv lämnar angående sina arbetsuppgifter och arbetsinsats i företaget.

Försäkringskassan

Eva-Lotta Germundsson

Serdar Gürbüz

Försäkringskassan

Vår referens/dnr: 16/2012

Eva-Lotta Germundsson

Er referens/dnr: 002756-2012

103 51 Stockholm

20120210

Remissvar

Förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Svenskt Näringsliv har givits tillfälle att yttra sig i ovanstående fråga.

Föreningen önskar lyfta två frågeställningar som följer genomgång av Försäkringskassans konsekvensutredning:

1. Egenföretagare får ofta betala avgifter för egen pensionslösning och annat. Ofta tas då ett belopp ut från egenföretagaren som motsvarar arbetsgivaravgifter i priset. Det bör observeras att lönestatistiken inte täcker in detta.
2. Det bör framgå hur och av vem yrkeskategori ska fastställas. Enligt skrivningen i texten: "Däremot ska fortfarande arbetets art, företagets storlek m.m. ha betydelse för vilken yrkeskategori som ska användas." Konsekvens analysen lämnar inget besked om hur yrkeskategori ska fastställas.

Sofia Bergström
Svenskt Näringsliv

EVA

Germundsson Eva-Lotta (4100)

Från: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Skickat: den 15 mars 2012 07:59
Till: Nordqvist Eva (4100)
Kopia: Gürbüz Serdar (4100)
Ämne: SV: punkt3_ARAR0202

Hej Eva!
Tack

Vi använder din mjukare variant. När FK väljer yrkeskategori, ska vi göra det utifrån de arbetsuppgifter som företagaren utför. Det är alltså arbetsuppgifterna som vägs in vid bedömningen av vilket yrke som vi väljer. Utöver det finns praxis som ger tillägg om företagaren exempelvis sköter sin egen administration m.m. detta är beskrivet i vägledningen.

1 april är ett bra datum.

Ska jag ändra den rödmarkerade texten till föredragningen?

Försäkringskassan
Eva-Lotta Germundsson
Verksamhetsutvecklare
Huvudkontoret
Försäkringsprocesser
Enheten för vård och aktivitetsstöd
eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 9684, växel: 786 90 00
Besöksadress: Vasagatan 16
Postadress: 103 51 Stockholm

Från: Nordqvist Eva (4100)
Skickat: den 14 mars 2012 17:46
Till: Gürbüz Serdar (4100); Germundsson Eva-Lotta (4100)
Kopia: Skoglund Kjell (4100)
Ämne: punkt3_ARAR0202

Hej

Jag har kikat på förslaget till allmänna råd inför föredragningen på fredag och har justerat ingressen. Vad gäller de allmänna råden till 5 § föreskrifterna så antar jag att avsikten inte är att upphäva gällande allmänna råd till den bestämmelsen? För att vi inte ska få den effekten behöver vi återge samtliga allmänna råd till den bestämmelsen och så markerar vi det som är nytt med kantstreck. Kan lämpligt ikraftträdandedatum vara 1 april?

Vad gäller det sakliga innehållet så får väl det diskuteras på fredag. Funderar bara på om det inte blir för snävt med "det yrke som **motsvarar** de arbetsuppgifter". Det låter mer absolut än **liknande** i mina öron. Det är väl inte alltid det finns något yrke som exakt motsvarar den försäkrades arbetsuppgifter. I konsekvensbeskrivningen sägs också att "arbetets art, företagets storlek m.m." ska ha betydelse för vilken yrkeskategori som ska användas. Blir det inte mjukare om man i stället skriver t.ex. "för **ett** yrke med **liknande** arbetsuppgifter som de den försäkrade uppgett". Och man kan också fundera på om det i det allmänna rådet borde läggas till något om vad som bör vägas in när man väljer yrkeskategori? Men det kanske framgår någon annanstans? —

Och ni kommer väl ihåg att ta med protokoll till föredragningen.

Mvh

Eva

Försäkringskassans allmänna råd

ISSN 1652-8743

Försäkringskassans allmänna råd om ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid;

FKAR XXXX:YY

beslutade den 16 mars 2012.

Försäkringskassan beslutar ifråga om Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

dels att de allmänna råden till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas nya allmänna råd till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken.

Till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till vad som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I de fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om 24 månader räknas som om sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne.

Allmänna råd

Vid bedömning av om den inkomst som en försäkrad uppger till Försäkringskassan ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor, för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade uppgett.

Till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens taxeringar.

Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än den försäkrades inkomst av näringsverksamhet om

- näringsverksamheten fortfarande, efter utgången av den tid som anges i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad eller
- det finns andra särskilda skäl som att näringsverksamheten har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade utför.

Vid jämförelse av taxerade inkomster mellan år bör en omräkning av tidigare års taxerade inkomster göras med hjälp av innevarande års förhöjda prisbasbelopp.

Om de tre senaste årens taxerade inkomster visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Om det går att göra en rimlig bedömning av årets beräknade inkomst av näringsverksamhet bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår.

En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Om de tre senaste årens taxerade inkomster inte uppvisar någon trend bör som huvudprincip genomsnittet av dessa inkomster användas för att fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten.

Vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten enligt ovan ska hänsyn inte tas till skatterättsliga dispositioner inom ramen för periodiserings- och expansionsfondssystemen. Det följer av rättspraxis.

Om en näringsverksamhet fortfarande, efter utgången av den tid som anges i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad, bör Försäkringskassan fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten till den jämförelseinkomst som framgår av bestämmelsen.

Detta bör gälla även om jämförelseinkomsten är högre än den inkomst den försäkrade själv uppger. Om det däremot är sannolikt att inkomsten av näringsverksamheten efter uppbyggnadsskedet inte kommer att uppgå till jämförelseinkomsten bör Försäkringskassan fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten till den inkomst av näringsverksamhet som den försäkrade beräknas få när uppbyggnaden av verksamheten är genomförd.

Stark skuldbelastning bör anses föreligga när de långfristiga skulderna uppgår till 55 procent av tillgångarna.

I bedömningen av på vilket sätt stark skuldbelastning ska påverka inkomsten av näringsverksamheten bör den referensränta som gäller vid årets ingång användas. Vid bedömning av om inkomsten av näringsverksamheten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av

den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust.

RAR XXXX:YY

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 april 2012.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

EVA NORDQVIST

Eva-Lotta Germundsson

Rosengren Birgitta (4100)

Från: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Skickat: den 1 mars 2012 12:49
Till: Liefvendahl Magnus (4100); Rosengren Birgitta (4100)
Kopia: Gürbüz Serdar (4100)
Ämne: RAR jämförelselön

Hej

Jag har fått tid den 6 mars 13-13.10 för att föredra vårt förslag till nytt allmänt råd. Jag vet inte om ni får underlagen så här kommer de, korrigerade efter en del synpunkter.

Med vänlig hälsning

Eva-Lotta

Önsekvensutredning försäkringskassans:
jämförelse... allmänna rå...

Försäkringskassan
Eva-Lotta Germundsson
Verksamhetsutvecklare
Huvudkontoret
Försäkringsprocesser
Enheten för vård och aktivitetsstöd
eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 9684, växel: 786 90 00
Besöksadress: Vasagatan 16
Postadress: 103 51 Stockholm

Förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Försäkringskassan avser att ändra i de allmänna råden (RAR 2002:2) från och med den XX 2012. Ändringen beror på att det finns behov av att definiera vad som kan anses som skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning (jämförelseinkomst) vid bedömning av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) för en egen företagare. Syftet är att åstadkomma en enhetlig tillämpning och effektivare handläggning av SGI för den som är egen företagare (SGI-B). Det blir också mer förutsägbart för företagaren.

Bakgrund

Från och med den 1 juli 2010 gäller nya regler för egna företagare som har inkomst av annat förvärvsarbete (näringsverksamhet). För försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska under en tid om 24 månader (generellt uppbyggnadsskede) räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort skatte- och avgiftsanmälan den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas minst till vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, s.k. jämförelseinkomst (25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken).

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9

Uppgift om jämförelseinkomst behövs också när Försäkringskassan, för ett etablerat företag, ska bedöma om inkomsten under en följd av år har understigit jämförelselönen (5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter [RFFS 1998:12] om sjukpenninggrundande inkomst).

Lagtexten talar om "skälig avlöning för liknande arbete". Vad som är liknande arbete och skälig avlöning finns inte reglerat. Det medför att Försäkringskassan måste utreda vilka arbeten som kan anses som liknande och vad en anställd tjänar i dessa yrken. I vägledning 2004:5 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid står det: *För att kunna bedöma vad som kan vara jämförbar inkomstnivå för ett visst arbete kan det vara lämpligt att skaffa information från arbetsmarknadens parter. Försäkringskassan behöver därför ta hänsyn till flera faktorer när man bestämmer vilken jämförelseinkomst som kan bli aktuell. Det gäller förutom arbetets art och företagarens egen insats, faktorer som den för-*

säkrades arbetslivserfarenhet, utbildningsnivå och kompetens inom yrkesområdet, företagets storlek och antalet anställda.

Skrivningen i vägledningen har sin grund i kommentarer i *Kungl. Maj:ts proposition 1962:90 med förslag till lag om allmän försäkring, m.m. och SOU 1983:48 Egenföretagares sjukpenning, m.m.*

Det är inga större problem att hitta ett yrke att jämföra med. Problemet ligger i att få fram den jämförelseinkomst som ska ligga till grund för den sjukpenninggrundande inkomsten under det generella uppbyggnadsskedet.

Statistiska centralbyrån (SCB) har en lönedatabas där det finns information om genomsnittlig månadslön för en mängd olika yrkesgrupper. Lönestatistiken är en sammanställning av fyra separata årliga undersökningar. För insamling av data inom offentlig sektor samarbetar SCB och Medlingsinstitutet med Sveriges kommuner och Landsting samt Arbetsgivarverket och för privat sektor med Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation, Fastighetsbranschens Arbetsgivareorganisation, Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation, Kommunala Företagens Samorganisation, Arbetsgivarföreningen KFO, SKL, Svenskt Näringsliv och Medieföretagen.

Lönen som redovisas är grundlön plus fasta och rörliga tillägg. Statistiken är uppdelad efter kön kombinerad med utbildningsgrupp, åldersgrupp eller sektor.

Nedan är ett exempel på genomsnittlig månadslön för frisörer m.fl.

[514] Frisörer och annan servicepersonal, personliga

Klipper, tvättar, lägger och permanentar hår; utför ansiktsbehandlingar, fotbehandlingar m.m.; ordnar begravningar; utför andra personliga tjänster.

Utbildning	Kvinnor	Män	Totalt
Förgymnasial	21100	24100	21800
Gymnasial	23200	23800	23300
Eftergymnasial	22700	25300	23400
Totalt	22900	24200	23100

Ålder	Kvinnor	Män	Totalt
18-24	21700	20600	21500
25-39	23700	24900	23900

HK (4100)
 Eva-Lotta Germundsson 010-116 96 84

 Datum
 2012-01-25

 Diariernr
 002756-2012

40-64	23100	24800	23500
Totalt	22900	24200	23100

Sektor	Kvinnor	Män	Totalt
Stat	..	..	..
Kommun	22400	22600	22500
Landsting	22700	22100	22700
Privat	23000	24700	23200
Totalt	22900	24200	23100

Tidigare utredningar

I SOU 1983:48 *Egenföretagares sjukpenning m.m.* redovisades två olika förslag på hur SGI skulle kunna beräknas för en egen företagare. Det ena förslaget var att SGI ska fastställas utifrån den taxerade inkomsten. Det andra förslaget innebär att SGI fastställs till jämförelseinkomsten inom yrket. I förslaget om SGI enligt jämförelseinkomst föreslog utredningen att lönestatistik från SCB skulle kunna användas eftersom den till 80 procent bygger på uppgifter från arbetsmarknadens parter och till 20 procent på egna undersökningar.

Utredningen kom fram till att alternativet med jämförelseinkomst skulle bli starkt schabloniserat. En del försäkrade skulle komma att få ett sämre sjukpenningsskydd genom att tvingas in i en schablon, som skulle kunna ge ett lägre inkomstunderlag än om SGI beräknats på faktiska inkomster i företaget. Detta ligger emellertid redan i principen att finna ett värde på den egna företagarens arbete som är annat än det som bestäms efter skattemässiga grunder.

Varför den genomsnittliga lönen?

De flesta har idag individuellt satta löner, därför kan löneläget skilja sig åt även för två personer med liknande erfarenhet och utbildning som arbetar på samma ort. Eftersom SCB's uppgifter också grundar sig på uppgifter från olika håll i landet är det därför lämpligt att ha dem som utgångspunkt när Försäkringskassan ska fastställa vad som kan anses vara *skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning* (jämförelseinkomst) för en egen företagare.

Löneuppgiften från SCB är tänkt att användas som riktmärke vid bedömning av jämförelseinkomsten när SGI ska fastställas under det generella uppbyggnadsskedet på 24 månader. En period då företagaren i de flesta fall har låga eller inga inkomster alls. En företagare kan inte få ett sämre skydd med en genomsnittslön än om han har inkomster som är lägre än genomsnittslönen eller inte har några inkomster alls. I de fall en företagare under det generella uppbygg-

en
 O För eller
 ta bort,
 "sou"

 Postadress
 103 51 Stockholm

 Besöksadress
 Vasagatan 16

 Telefon
 08-786 90 00

 PlusGiro
 172 76-7

 E-post
 huvudkontoret@forsakringskassan.se

 Internetadress
 www.forsakringskassan.se

Telefax

 Org.nr
 202100-5521

nadsskedet har inkomster som överstiger genomsnittet inom yrket kan de faktiska inkomsterna ingå i beräkningen av SGI.

Vid tillämpning av vad som närmare ska avses med jämförelseinkomst ska den praxis som finns inom detta område fortsättningsvis gälla. Det innebär att en egen företagare också får tillgodoräkna sig övrigt arbete för administration, reparation, jourarbete m.m. om detta skulle vara aktuellt.

Förslag

Eftersom SCB:s uppgifter representerar ett genomsnitt i hela riket utifrån både ålder, kön, utbildning och sektor, föreslår att Försäkringskassan SCB:s uppgift om total genomsnittlig månadslön för privat sektor bör vara vägledande vid bedömning av vad som kan anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Däremot ska fortfarande arbetets art, företagets storlek m.m. ha betydelse för vilken yrkeskategori som ska användas.

fer

Berörda av förslaget

Förslaget till ändrade allmänna råd berör de försäkrade och Försäkringskassans handläggare.

Konsekvenser av ändringarna i RAR 2002:2

Förslaget kommer att medföra en effektivare handläggning och mer enhetlig tillämpning i beslut om SGI för egna företagare. Konsekvensen för de egna företagarna är att det blir mer förutsägbart.

Försäkringskassans allmänna råd

ISSN 1652-8743

Försäkringskassans allmänna råd om ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid;

FKAR XXXX:YY

beslutade den 16 mars 2012.

Försäkringskassan beslutar om följande allmänna råd till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken och 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS1998:12) som ska ha följande lydelse.

Till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till vad som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I de fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om 24 månader räknas som om sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne.

Allmänna råd

Vid bedömning av om den inkomst som en försäkrad uppger till Försäkringskassan ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor för det yrke som motsvarar de arbetsuppgifter som den försäkrade uppgett.

Till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrift (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens taxeringar.

Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än den försäkrades inkomst av näringsverksamhet om

- näringsverksamheten fortfarande, efter utgången av den tid som anges i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad eller
- det finns andra särskilda skäl som att näringsverksamheten har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

RAR XXXX:YY

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor för det yrke som motsvarar de arbetsuppgifter som den försäkrade utför.

Dessa allmänna råd gäller från och med den

FÖRSÄKRINGSKASSAN

EVA NORDQVIST

Eva-Lotta Germundsson

Försäkringskassans allmänna råd om ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid;

beslutade den .

Försäkringskassan beslutar att följande allmänna råd till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken och 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS1998:12) ska ha följande lydelse.

Till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till vad som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I de fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om 24 månader räknas som om sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne.

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön för olika yrkesgrupper inom den privata sektorn. Kommenter BR här skulle jag vilja lägga till att det är inkomsten för aktuell yrkesgrupp som ska användas, hur man nu ska skriva det på ett bra sätt. Motsvarande gäller även för förslaget till AR för föreskriften. Tog också bort hänvisningen till bestämmelsen, kan väl inte behövas när AR så tydligt hänvisar till den bestämmelsen, motsvarande gäller även för AR till föreskriften.

Till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrift (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens taxeringar.

Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än den försäkrades inkomst av näringsverksamhet om

- näringsverksamheten fortfarande, efter utgången av den tid som anges i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad eller
- det finns andra särskilda skäl som att näringsverksamheten har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

inom det yrke som df ansetts/uppgev

Lön
Den klassificering som SCB gjort av det yrke som df uppgev
för den yrkesgrupp det gäller som är aktuell yrke som df har ansetts

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön för olika yrkesgrupper inom den privata sektorn.

Dessa allmänna råd gäller från och med den

FÖRSÄKRINGSKASSAN

BESLUTSFATTARENS NAMN

Föredragandens Namn

B-R

Publiceras
inngel 30/12
29/11

Ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbets-tid

Försäkringskassan avser att ändra i de allmänna råden (RAR 2002:2) från och med den 1 mars 2012. Ändringen beror på att det finns behov av att definiera vad som kan anses som skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning (jämförelseinkomst) vid bedömning av SGI för en egen företagare. Syftet är att åstadkomma en enhetlig tillämpning och effektivare handläggning av SGI för den som är egen företagare (SGI-B). Det blir också mer förutsägbart för företagaren.

Bakgrund

Från och med den 1 juli 2010 gäller nya regler för egna företagare som har inkomst av annat förvärvsarbete (näringsverksamhet). För försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader (generellt uppbyggnadsskede) räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort skatte- och avgiftsanmälan gälla följande. Den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten ska beräknas minst till vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning s.k. jämförelseinkomst. (25 kap. 9 § SFB).

När Försäkringskassan ska bedöma Uppgift om jämförelseinkomst behövs också när Försäkringskassan, för ett etablerat företag ska bedöma om inkomsten under en följd av år har understigit jämförelselönen för ett etablerat företag, behövs också uppgiften om jämförelseinkomsten. (5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter [RFI S 1998:12] om sjukpenninggrundande inkomst).

Lagtexten talar om "skälig avlöning för liknande arbete". Vad som är liknande arbete och skälig avlöning finns inte reglerat. Det medför att Försäkringskassan måste utreda vilka arbeten som kan anses som liknande och vad en anställd tjänar i dessa yrken. I vägledning 2004:5 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid avsnitt xx står det: För att kunna bedöma vad som kan vara jämförbar inkomstnivå för ett visst arbete kan det vara lämpligt att skaffa information från arbetsmarknadens parter. Försäkringskassan behöver därför ta hänsyn till flera faktorer när man bestämmer vilken jämförelseinkomst som kan bli aktuell. Det gäller förutom arbetets art och företagarens egen insats, faktorer som den

Kommentar [RB(1)]: Försökte skriva om detta för att få det mer begripligt och läsbart men jag får inte till det.

Kommentar [RB(2)]: Vi måste väl ta fram ngt som visar vad liknande arbete kan vara, som ger handläggarna stöd i utredningen?

försäkrades arbetslivserfarenhet, utbildningsnivå och kompetens inom yrkesområdet, företagets storlek och antalet anställda.

Skrivningen i vägledningen har sin grund i kommentarer i *Kungl. Maj:ts proposition 1962:90 med förslag till lag om allmän försäkring, m.m. och SOU 1983:48 Egenföretagares sjukpenning, m.m.*

Det är inga större problem att hitta ett yrke att jämföra med. Problemet ligger i att få fram den jämförelseinkomst som ska ligga till grund för den sjukpenninggrundande inkomsten. Idag anges att det är lämpligt att skaffa uppgift om jämförelseinkomst från arbetsmarknadens parter, ett arbete som kräver en hel del administration. Administrationen av dessa ärenden kommer troligen att öka i takt med att andelen nystartade företag ökar.

Det Försäkringskassan behöver reglera är hur man ska ta fram den jämförelseinkomst som ska ligga till grund för den sjukpenninggrundande inkomsten i dessa fall. Idag görs detta genom att handläggarna kontaktar arbetsmarknadens parter för att få denna uppgift. Detta arbete är administrativt tungt och kan innebära en viss rättsosäkerhet.

Statistiska centralbyråns (SCB) har en lönedatabas där det finns information om genomsnittlig månadslön för en mängd olika yrkesgrupper. Lönestatistiken är en sammanställning av fyra separata årliga undersökningar. För insamling av data inom offentlig sektor samarbetar SCB och Medlingsinstitutet med Sveriges kommuner och Landsting samt Arbetsgivarverket och för privat sektor med Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation, Fastighetsbranschens Arbetsgivareorganisation, Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation, Kommunala Företagens Samorganisation, Arbetsgivarförbundet KFO, SKL, Svenskt Näringsliv och Medieföretagen.

Lönen som redovisas är grundlön plus fasta och rörliga tillägg. Statistiken är uppdelad efter kön kombinerad med utbildningsgrupp, åldersgrupp eller sektor.

Nedan är ett exempel på genomsnittlig månadslön för frisörer m.fl.

[514] Frisörer och annan servicepersonell, personliga

Klipper, tvättar, lägger och permanentar hår; utför ansiktsbehandlingar, fotbehandlingar m.m.; ordnar begravningar; utför andra personliga tjänster.

Utbildning	Kvinnor	Män	Totalt
Förgymnasial	21100	24100	21800

Kommentar [GE(3)]: Egentligen är det inga problem eftersom hi redan idag använder sig av SCB, vi behöver bara "legalisera" det.

Jag behöver hjälp att formulera detta!

Kommentar [RB(4)]: Här hittar jag på men tror att om varje handläggare ringer olika fack eller andra parter kan man få olika besked om samma typ av yrke och lön tänker jag. Om vi hämtar informationen från SCB blir den lika i alla ärenden, eller?

Gymnasial	23200	23800	23300
Eftergymnasial	22700	25300	23400
Totalt	22900	24200	23100

Ålder	Kvinnor	Män	Totalt
18-24	21700	20600	21500
25-39	23700	24900	23900
40-64	23100	24800	23500
Totalt	22900	24200	23100

Sektor	Kvinnor	Män	Totalt
Stat	..	..	..
Kommun	22400	22600	22500
Landsting	22700	22100	22700
Privat	23000	24700	23200
Totalt	22900	24200	23100

Tidigare utredningar

I SOU 1983:48 *Egenföretagares sjukpenning m.m.* redovisades två olika förslag på hur SGI skulle kunna beräknas för en egen företagare. Det ena förslaget var att SGI ska fastställas utifrån den taxerade inkomsten. Det andra förslaget innebär att SGI fastställs till jämförelseinkomsten inom yrket. I förslaget om SGI enligt jämförelseinkomst föreslog utredningen att lönestatistik från SCB skulle kunna användas eftersom den till 80 procent bygger på uppgifter från arbetsmarknadens parter och till 20 procent på egna undersökningar.

Utredningen kom fram till att alternativet med jämförelseinkomst skulle bli starkt schabloniserat. En del försäkrade skulle komma att få ett sämre sjukpenningsskydd genom att tvingas in i en schablon, som skulle kunna ge ett lägre inkomstunderlag än om SGI beräknats på faktiska inkomster i företaget. Detta ligger emellertid redan i principen att finna ett värde på den egna företagarens arbete som är annat än det som bestäms efter skattemässiga grunder.

Varför den genomsnittliga lönen?

Löneuppgiften från SCB är tänkt att användas som riktmärke vid bedömning av jämförelseinkomsten när SGI ska fastställas under det generella uppbyggnadsskedet på 24 månader. En period då företagaren i de flesta fall har låga eller inga inkomster alls. En företagare kan inte få ett sämre skydd med en genomsnittslön än om han har inkomster som är lägre än genomsnittslönen eller inte har några inkomster alls. I de fall en företagare under det generella uppbygg-

nadsskedet har inkomster som överstiger genomsnittet inom yrket kan de faktiska inkomsterna ingå i beräkningen av SGI.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att SCB:s uppgift om total genomsnittlig månadslön (för privat sektor) bör vara vägledande vid bedömning av vad som kan anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Förslaget innebär att Försäkringskassan inte tar hänsyn till kön, ålder, utbildning eller arbetslivserfarenhet eftersom SCB:s uppgifter representerar ett genomsnitt i hela riket utifrån både ålder, kön, utbildning och sektor. Däremot ska fortfarande arbetets art, företagets storlek m.m. ha betydelse för vilken yrkeskategori som ska användas.

Eftersom dessa löneuppgifter är 2 år gamla rekommenderar Försäkringskassan att en uppräknig med konsumentprisindex ska göras.....

Berörda av förslaget

Förslaget till ändrade allmänna råd berör de försäkrade och Försäkringskassans handläggare.

Konsekvenser av ändringarna i RAR 2002:2

Förslaget kommer att medföra en effektivare handläggning och mer enhetlig tillämpning i beslut om SGI för egna företagare. Konsekvensen för de egna företagarna är att det blir mer förutsägbart.

Kommentarer till ovan rubriker

Det kommer inte att påverka någon eftersom man gör såhär idag. Tiderna i kalkylen 10 minuter/ärende är troligtvis klockade enligt detta arbetssätt. Rekommendationen har alltså kommit ifatt verkligheten. Det enda är att det blir mer legitimt. Hur ska jag formulera mig under respektive rubrik?

Kommentar [RB(5)]: Just nu kanske inte en uppräknig är så viktigt men i ett annat konjunkturläge kan den väl vara det och då är det väl bra att räkna upp? Tycker nog att detta kan vara en fråga under den gemensamma beredningen så får vi se om vi får några kloka synpunkter

Kommentar [GE(6)]: Ska vi det?/Lotta Synp från specialister:

Agneta

Om vi ska KPI-omräkna inkomsterna måste vi tänka på när SCB ändrar från ett års inkomster till ett annat års inkomster. Det görs inte just vid årsskiftet.

KPI-omräkning: Är det årsskiftet som ska gälla som KPI-omräkningstidpunkt? Det är väl lämpligast eftersom något snitt på när avtal i normalfallet brukar vara klara blir svårt att få fram.

Caroline

Jag fastnar också på varifrån KPI-omräkningen ska ske av SCB's uppgifter. Vi säger att de är vägledande och att vi därför inte tar hänsyn till kön, ålder, utbildning eller vart den egna företagaren har sin verksamhet (ska vi lägga till att vi även utgår från privat sektor?) Kanske är en dum tanke men kan vi inte då säga att vi också beaktar att denna vägledande uppgift är 2 år gammal och därmed inte ta upp frågan om KPI?

Kommentar [GE(7R6)]: Frågor till processjuridik RAD:

Carolines resonemang ovan verkar vara en bra idé. Finns det något som hindrar?

Kan bli aktuellt att behöva korrigera SGI vid ett eventuellt ersättningsärende om det har kommit ny statistik. Lagtexten säger: ska minst motsvara, gäller det alla 24 månader? (antagligen)

Vilken uppgift är mest lämplig att välja Total, eller Privat Total? Jag lutar åt Privat.

Är det något annat som saknas innan jag kan skicka på beredning?

Eva-Lotta

Kommentar [RB(8)]: Ja det är väl knepigt att säga att vi inte följer en RAR som gäller idag. Kan man inte formulera det som att det bedöms inte vara någon skillnad i tidsåtgång gentemot hur man arbetar idag? Och då faller det jag skrev ovan om att det är tungt administrativt att kontakta parterna.

Förslag till allmänt råd till 25 kap 9 § SFB och 5 § RFFS 1998:12**25 kap 9 § SFB***Innehållet i bestämmelsen*

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483), den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas till minst vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I de fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om de 24 månaderna räknas som om en sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne.

Allmänt råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning vid beräkning av SGI enligt 26 kap. 9 § SFB bör Försäkringskassan ta ledning av den totala genomsnittslönen för olika yrkesgrupper inom **privat sektor** som finns på Statistiska centralbyråns lönestatistik vid tidpunkten då den sjukpenninggrundande inkomsten ska fastställas, utan hänsyn till ålder, kön eller utbildning.

5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst*Innehållet i bestämmelsen*

5 § Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens taxeringar. Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än den försäkrades inkomst av näringsverksamhet om

- näringsverksamheten fortfarande, efter utgången av den tid som anges i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad eller
- det finns andra särskilda skäl som att näringsverksamheten

har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster

Allmänt råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning vid tillämpning av 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst bör Försäkringskassan ta ledning av den totala genomsnittslönen för olika yrkesgrupper inom [redacted] som finns på Statistiska centralbyråns lönestatistik, utan hänsyn till ålder, kön eller utbildning.

Avdelnings-/stabschefer

Avser punkt vid
föredragning för avdelnings-/stabschefer
2012-03-16

Föredragande: Eva-Lotta Germundsson

Förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Sammanfattning

Försäkringskassan föreslår att ett allmänt råd införs till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken (SFB) och till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst.

Förslaget innebär att Försäkringskassan bör ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik vid bedömning av sjukpenninggrundande inkomst för egna företagare.

Lönestatistiken bör användas som vägledning för att bedöma om den inkomst som en egen företagare uppger under det generella uppbyggnadsskedet, ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Statistiken bör också användas för bedömning av om en egen företagare under en följd av år haft inkomster som understiger skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning.

Frågor som önskas diskuteras

-

Beredning

Ärendet har beretts i samråd med Serdar Gürbüz processjuridik. Svenskt Näringsliv, Företagarna och Näringslivets regelnämnd har getts tillfälle att yttrat sig. I övrigt har beredning skett enligt riktlinjerna för arbetet med allmänna råd (2011:21).

Förslag till beslut

Beslut enligt förslag.

Bilaga: Synpunkter från Svenskt näringsliv och Företagarna

Bilaga

Synpunkter

Företagarna anser att SCB:s lönestatistik ska räknas upp men hänsyn till löneutvecklingen.

- Den sjukpenninggrundande inkomsten kan bli både högre eller lägre än SCB:s uppgifter, som i detta fall endast ska ses som ett riktmärke för att bedöma om den inkomst företagaren uppger, kan anses vara "skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning". Någon uppräknings av SCB:s lönestatistik är därför inte aktuell. - *KBI*

Enligt både Svensk Näringsliv och Företagarna får egna företagare ofta själv betala avgifter för egna pensionslösningar och andra försäkringar. Ofta tas då ett belopp ut från företagaren som motsvarar arbetsgivaravgifter i priset. Det bör observeras att lönestatistiken inte täcker in detta. Det blir missvisande att enbart utgå ifrån lön för anställda. Det ger inte en rimlig SGI.

- När Försäkringskassan räknar ut SGI för en person som är anställd räknas inte arbetsgivarens kostnader för den personen in i SGI, d.v.s. sociala avgifter, arbetsgivaravgifter. Det blir därför inte någon skillnad när det gäller detta för företagare och anställda. Det som räknas i SGI är den ersättning man får för utfört arbete. - *idå här fallet en fiktiv inkomst*

Interna synp.- mjukare skrivning

Bör vi lägga till något om vad som bör vägas in när man väljer yrkeskategori.

Nej vi anser inte det - vi väljer yrkeskategori utifrån de uppgifter som företagaren lämnar ang ~~ett~~ sina arbetsuppgifter i företaget.

Germundsson Eva-Lotta (4100)

Från: Eriksson Caroline (3102)
Skickat: den 15 februari 2012 13:45
Till: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Ämne: Motivering till RAR SCB

Något sånt här för motivering:

Vid utredning av en försäkrads inkomst i enskild verksamhet under generellt uppbyggnadsskede ombeds den försäkrade att lämna uppgift om skälig avlöning för annans arbete. Det vill säga vad den försäkrade själv hade betalat en anställd med samma yrke, utbildning och erfarenhet som han eller hon själv har. Det innebär att den försäkrade själv bedömer utifrån kunskap om sin egen utbildning, erfarenhet och arbetsinsats vad en anställd med liknande arbete skulle haft. För att kunna bedöma om den försäkrades uppgift om skälig avlöning för annans arbete är rimlig kan Försäkringskassan använda sig av de uppgifter som finns i SCB's lönedatabas. Det innebär att den försäkrades SGI kan baseras på en månadslön som ligger både över och under den summa som lönedatabasen anger. Om en försäkrades yrkande är orimligt utifrån vad lönedatabasen anger kan det vara skäl till vidare utredning.

Med vänlig hälsning
Caroline

Försäkringskassan
Caroline Eriksson
Utredningskrävande SGI NFC Göteborg Gårda
Kundcenter: 0771-524 524
www.forsakringskassan.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-brev.

Germundsson Eva-Lotta (4100)

Från: Gürbüz Serdar (4100)
Skickat: den 15 februari 2012 11:39
Till: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Ämne: RAR

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej Eva-Lotta,

Vad gäller RAR:en vill jag framföra följande. Jag vidhåller fortfarande att det är rättsvidrigt att dels inte räkna om SGI dessa personer i tillämpliga fall, dels att inte fastställa ny SGI samband med ny ansökan om ersättning. Med detta sagt vill jag försöka lösa ditt dilemma.

Om RAR:en trots allt ska införas behöver man inte nämna något om dessa förhållanden i RAR:en. Skälet till detta är att RAR:en uttalar sig om tolkningen av 25 kap. 9 § SFB. I denna paragraf anges endast att SGI ska minst motsvara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. RAR:en anger ju att man i dylika fall bör ta ledning av SCB:s lönedatabas. Frågor såsom omräkning eller om en ny SGI ska fastställas vid en ny ansökan om ersättning är ju senare frågor som inte ryms inom ramen för tolkningen av 25 kap. 9 § SFB.

Jag återkommer om metodstödet.

Bästa hälsningar,

Serdar Gürbüz

Försäkringskassan, Huvudkontoret
Rättsavdelningen, Verksamhetsområde processjuridik
E-post: serdar.gurbuz@forsakringskassan.se
Tel: 010-116 11 07, vx: 08-786 90 00
Besöksadress: Klara Västra Kyrkogata 11
Postadress: 103 51 Stockholm
www.forsakringskassan.se

RAR

Germundsson Eva-Lotta (4100)

Från: Anders Fogelberg <Anders.Fogelberg@foretagarna.se>
Skickat: den 8 februari 2012 15:42
Till: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Ämne: VB: SV: Remiss fr FK ang jämförelseinkomst

Hej

Tack för remissen.

Företagarna anser att Försäkringskassan måste ta hänsyn även till att företagare bland annat måste betala för sin egen pensionslösning och försäkringar som annars ingår i kollektivavtal m.m.
Det är sålunda missvisande att enbart utgå ifrån lön för anställda och det ger då inte någon rimlig SGI.

Vidare är det viktigt att SCB-statistiken räknas upp med hänsyn till löneutvecklingen efter den tagits fram.

Med vänlig hälsning

Anders Fogelberg
Jurist / arbetsmarknad och sociala frågor
Företagarna
Tel 08-406 17 14 Mob 0739-40 17 14

anders.fogelberg@foretagarna.se
www.foretagarna.se

Regeringsgatan 52, 106 67 Stockholm

Bättre företagsklimat - [bli medlem i Företagarna](#)

Syop NFC

Germundsson Eva-Lotta (4100)

Från: Lundbäck Christina (4100)
Skickat: den 8 februari 2012 09:16
Till: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Ämne: VB: Gemensam beredning

Hej!
NFC har inga synpunkter.
Hälsningar Christina

Från: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Skickat: den 25 januari 2012 10:25
Till: Nordqvist Eva (4100); Målsäter Birgitta (4100); Skoglund Kjell (4100); Hartman Laura (4100); Stjärnsten Bengt (4100); Borg Svante (4100); Persson Grivas Ann (4100); Jarnryd Joakim (4100); Rosengren Birgitta (4100); Liefvendahl Magnus (4100)
Kopia: Smedberg Birgitta (4100); Gürbüz Serdar (4100)
Ämne: Gemensam beredning

Hej
Här kommer ett förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid.
Tacksam för synpunkter senaste 9 februari 2012
<Fil: Försäkringskassans allmänna råd om ändring i RAR.doc >> <Fil: Konsekvensutredning jämförelselön under arbete korrigerad 120124.doc >> <Fil: Missiv intern beredning 2012.doc >>
Med vänlig hälsning
Eva-Lotta Germundsson

Försäkringskassan
Eva-Lotta Germundsson
Verksamhetsutvecklare
Huvudkontoret
Försäkringsprocesser
Enheten för vård och aktivitetsstöd
eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 9684, växel: 786 90 00
Besöksadress: Vasagatan 16
Postadress: 103 51 Stockholm

Germundsson Eva-Lotta (4100)

Från: Gürbüz Serdar (4100)
Skickat: den 16 januari 2012 12:55
Till: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Kära Eva-Lotta,

Jag kommer väl ihåg våra diskussioner. Mitt förslag innebär inte att vi måste göra så. Det är endast förslag. Om det är så att vi idag hanterar dessa på det sätt som du beskriver att ingenting görs under de första 24 månader, finns det egentligen inte någon särskild anledning att hantera dessa annorlunda.

Men å andra sidan kan jag inte se på vilket sätt det skulle vara svårt att kontrollera när SGI fastställdes. Om vi ändå inte gör något under de första 24 månaderna borde det rimligtvis innebära att det ändå finns någon slags bevakning. I nuvarande fall torde innebära att om SGI senast fastställdes ett annat kalenderår bör en ny SGI fastställas.

Bästa hälsningar,

Serdar Gürbüz

Försäkringskassan, Huvudkontoret
Rättsavdelningen, Verksamhetsområde processjuridik
E-post: serdar.gurbuz@forsakringskassan.se
Tel: 010-116 11 07, vx: 08-786 90 00
Besöksadress: Klara Västra Kyrkogata 11
Postadress: 103 51 Stockholm
www.forsakringskassan.se

Från: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Skickat: den 16 januari 2012 12:26
Till: Gürbüz Serdar (4100)
Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Bästa Serdar!

Då vet jag inte hur vi rent tekniskt ska hantera dessa ärenden. Vi ett eventuellt ersättningsärende måste handläggaren alltid kontrollera om SGI ska ändras. Idag gör vi ingenting åt SGI under de första 24 månaderna. Vi registrerar en bevakning i systemet som faller ut när kunden begär ersättning efter 24 månader.

Egentligen borde vi alltså gjort det här sedan tidigare (1/7 2010) oaktat vilken källa vi har som referens för jämförelseinkomst.

Jag tar en diskussion med Magnus L. Som jag ser det måste vi få en IT-lösning som gör handläggaren uppmärksam på att SGI ska utredas.

Med vänlig hälsning

Eva-Lotta

Försäkringskassan
Eva-Lotta Germundsson
Verksamhetsutvecklare
Huvudkontoret
Försäkringsprocesser
Enheten för vård och aktivitetsstöd

eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se

Telefon: 010-116 9684, växel: 786 90 00

Besöksadress: Vasagatan 16

Postadress: 103 51 Stockholm

Från: Gürbüz Serdar (4100)
Skickat: den 16 januari 2012 10:54
Till: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Hej Eva-Lotta,

Jag förstår frågan bättre nu. Mitt svar blir ja, jag anser att vi bör ta hänsyn till ny statistik.

För det första ska det, som du säger, minst motsvara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Det innebär att man bör ta hänsyn till den senaste statistiken. Eftersom uppgifterna ju redan är två gamla innebär det att de kommer att vara 3,5 år gamla när ny ersättning begärs. En ytterligare aspekt är att den som redan fått en SGI fastställd kommer därmed att hamna i ett sämre läge än den som är i samma bransch och som begär ersättning för första gången, om ersättning begärs samtidigt. För den senare kommer ju då SGI fastställas med beaktande av den nya statistiken.

Bästa hälsningar,

Serdar Gürbüz

Försäkringskassan, Huvudkontoret

Rättsavdelningen, Verksamhetsområde processjuridik

E-post: serdar.gurbuz@forsakringskassan.se

Tel: 010-116 11 07, vx: 08-786 90 00

Besöksadress: Klara Västra Kyrkogata 11

Postadress: 103 51 Stockholm

www.forsakringskassan.se

Från: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Skickat: den 16 januari 2012 10:38
Till: Gürbüz Serdar (4100)
Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Hej Serdar

Tack för dina synpunkter. Det är dock en jag undrar lite över, jag var nog otydlig i min frågeställning

Min fråga:

Kan det bli aktuellt att korrigera SGI vid ett eventuellt ersättningsärende om det har kommit ny statistik. Lag texten säger *ska minst motsvara, gäller det alla 24 månader?*

Ditt svar:

Jag anser inte att det finns skäl att ta hänsyn till ny statistik. Oavsett om uppgifterna vid fastställande av SGI har KPI-omräknats eller inte kommer de att omräknas när ett år har passerat.

KPI-omräkning förutsätter att företagaren har haft ett ersättningsärende som har pågått i ett år (26 kap. 30 § SFB).

Jag tänkte att det skulle kunna vara såhär:

Anmäler SGI vid starten av företaget och får SGI enligt SCB. Efter 1 ½ år begär kunden TFP 4 dagar. Vid den tidpunkten finns det ny statistik från SCB. Frågan är nu om vi ska ta hänsyn till det och besluta om ny SGI?

Med vänlig hälsning

Eva-Lotta

Försäkringskassan
Eva-Lotta Germundsson
Verksamhetsutvecklare
Huvudkontoret
Försäkringsprocesser
Enheten för vård och aktivitetsstöd
eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 9684, växel: 786 90 00
Besöksadress: Vasagatan 16
Postadress: 103 51 Stockholm

Från: Gürbüz Serdar (4100)
Skickat: den 12 januari 2012 15:53
Till: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Hej Eva-Lotta,

Jag har försökt att pränta ner mina tankar. Du kan väl läsa igenom dessa och återkomma till mig. Jag kommer dock att avlägsna mig inom kort.

Syns imorgon!

Bästa hälsningar,

Serdar Gürbüz
Försäkringskassan, Huvudkontoret
Rättsavdelningen, Verksamhetsområde processjuridik
E-post: serdar.gurbuz@forsakringskassan.se
Tel: 010-116 11 07, vx: 08-786 90 00
Besöksadress: Klara Västra Kyrkogata 11
Postadress: 103 51 Stockholm
www.forsakringskassan.se

<Fil: Konsekvensutredning jämförelselön under arbete Serdars kom.doc >>

Från: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Skickat: den 10 januari 2012 16:31
Till: Gürbüz Serdar (4100)
Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Hej

Det låter bra, så länge bästa tillfälle inte är för långt fram, men jag tror jag förstår precis hur din arbetssituation ser ut.

Jag har också sammanställt olika exempel av kombinationen SGI/sjukersättning, utifrån de diskussioner som vi har haft (om frysta delar m.m.). Jag tänker kalla det "förslag till metodstöd" och skicka ut för beredning och se hur organisationen reagerar. Jag har lagt till en del utöver det som vi diskuterade utifrån min alldeles egna tolkningen av prop. 2009/10:45, det behöver du titta extra mycket på när den väl kommer.

Väl mött i morgon bitti?

Med vänlig hälsning

Eva-Lotta

Försäkringskassan
Eva-Lotta Germundsson
Verksamhetsutvecklare
Huvudkontoret
Försäkringsprocesser
Enheten för vård och aktivitetsstöd
eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 9684, växel: 786 90 00
Besöksadress: Vasagatan 16
Postadress: 103 51 Stockholm

Från: Gürbüz Serdar (4100)

Skickat: den 10 januari 2012 16:00

Till: Germundsson Eva-Lotta (4100)

Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Hej Eva-Lotta,

Tack för välkommandet!

Hoppas att din juledighet har varit till belåtenhet!

Jag somnade så pass sent i söndags att jag helt enkelt inte orkade träna, men jag tog igen det på eftermiddagen hemma.

Jag måste ärligen säga att jag inte hunnit med din konsekvensutredning. Skälet är att jag trodde att jag skulle jobba i mellandagarna, vilket jag naturligtvis inte gjorde. Återkommer därför vid bästa tillfälle.

Vi ses imorgon!

Serdar Gürbüz

Försäkringskassan, Huvudkontoret
Rättsavdelningen, Verksamhetsområde processjuridik
E-post: serdar.gurbuz@forsakringskassan.se
Tel: 010-116 11 07, vx: 08-786 90 00
Besöksadress: Klara Västra Kyrkogata 11
Postadress: 103 51 Stockholm
www.forsakringskassan.se

Från: Germundsson Eva-Lotta (4100)

Skickat: den 10 januari 2012 10:53

Till: Gürbüz Serdar (4100)

Ämne: Jämförelseinkomst

Hej Serdar!

Välkommen tillbaka, men vart var du igår?

Har du möjligtvis några värdefulla synpunkter på min konsekvensutredning till en ny RAR gällande jämförelseinkomst för en egen företagare?

Med vänlig hälsning

Eva-Lotta

Försäkringskassan
Eva-Lotta Germundsson
Verksamhetsutvecklare
Huvudkontoret
Försäkringsprocesser
Enheten för vård och aktivitetsstöd
eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 9684, växel: 786 90 00
Besöksadress: Vasagatan 16
Postadress: 103 51 Stockholm

Germundsson Eva-Lotta (4100)

Från: Gürbüz Serdar (4100)
Skickat: den 16 januari 2012 10:54
Till: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Hej Eva-Lotta,

Jag förstår frågan bättre nu. Mitt svar blir ja, jag anser att vi bör ta hänsyn till ny statistik.

För det första ska det, som du säger, minst motsvara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Det innebär att man bör ta hänsyn till den senaste statistiken. Eftersom uppgifterna ju redan är två gamla innebär det att de kommer att vara 3,5 år gamla när ny ersättning begärs. En ytterligare aspekt är att den som redan fått en SGI fastställd kommer därmed att hamna i ett sämre läge än den som är i samma bransch och som begär ersättning för första gången, om ersättning begärs samtidigt. För den senare kommer ju då SGI fastställas med beaktande av den nya statistiken.

Bästa hälsningar,

Serdar Gürbüz

Försäkringskassan, Huvudkontoret
Rättsavdelningen, Verksamhetsområde processjuridik
E-post: serdar.gurbuz@forsakringskassan.se
Tel: 010-116 11 07, vx: 08-786 90 00
Besöksadress: Klara Västra Kyrkogata 11
Postadress: 103 51 Stockholm
www.forsakringskassan.se

Från: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Skickat: den 16 januari 2012 10:38
Till: Gürbüz Serdar (4100)
Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Hej Serdar

Tack för dina synpunkter. Det är dock en jag undrar lite över, jag var nog otydlig i min frågeställning
Min fråga:

Kan det bli aktuellt att korrigera SGI vid ett eventuellt ersättningsärende om det har kommit ny statistik. Lag texten säger *ska minst motsvara, gäller det alla 24 månader?*

Ditt svar:

Jag anser inte att det finns skäl att ta hänsyn till ny statistik. Oavsett om uppgifterna vid fastställande av SGI har KPI-omräknats eller inte kommer de att omräknas när ett år har passerat.

KPI-omräkning förutsätter att företagaren har haft ett ersättningsärende som har pågått i ett år (26 kap. 30 § SFB).

Jag tänkte att det skulle kunna vara såhär:

Anmäler SGI vid starten av företaget och får SGI enligt SCB. Efter 1 ½ år begär kunden TFP 4 dagar. Vid den tidpunkten finns det ny statistik från SCB. Frågan är nu om vi ska ta hänsyn till det och besluta om ny SGI?

Med vänlig hälsning

Eva-Lotta

Försäkringskassan
Eva-Lotta Germundsson
Verksamhetsutvecklare
Huvudkontoret
Försäkringsprocesser
Enheten för vård och aktivitetsstöd
eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 9684, växel: 786 90 00
Besöksadress: Vasagatan 16
Postadress: 103 51 Stockholm

Från: Gürbüz Serdar (4100)
Skickat: den 12 januari 2012 15:53
Till: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Hej Eva-Lotta,

Jag har försökt att pränta ner mina tankar. Du kan väl läsa igenom dessa och återkomma till mig. Jag kommer dock att avlägsna mig inom kort.

Syns imorgon!

Bästa hälsningar,

Serdar Gürbüz

Försäkringskassan, Huvudkontoret
Rättsavdelningen, Verksamhetsområde processjuridik
E-post: serdar.gurbuz@forsakringskassan.se
Tel: 010-116 11 07, vx: 08-786 90 00
Besöksadress: Klara Västra Kyrkogata 11
Postadress: 103 51 Stockholm
www.forsakringskassan.se

<Fil: Konsekvensutredning jämförelselön under arbete Serdars kom.doc >>

Från: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Skickat: den 10 januari 2012 16:31
Till: Gürbüz Serdar (4100)
Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Hej

Det låter bra, så länge bästa tillfälle inte är för långt fram, men jag tror jag förstår precis hur din arbetssituation ser ut.

Jag har också sammanställt olika exempel av kombinationen SGI/sjukersättning, utifrån de diskussioner som vi har haft (om frysta delar m.m.). Jag tänker kalla det "förslag till metodstöd" och skicka ut för beredning och se hur organisationen reagerar. Jag har lagt till en del utöver det som vi diskuterade utifrån min alldeles egna tolkningen av prop. 2009/10:45, det behöver du titta extra mycket på när den väl kommer.

Väl mött i morgon bitti?
Med vänlig hälsning
Eva-Lotta

Försäkringskassan
Eva-Lotta Germundsson
Verksamhetsutvecklare
Huvudkontoret
Försäkringsprocesser
Enheten för vård och aktivitetsstöd
eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 9684, växel: 786 90 00
Besöksadress: Vasagatan 16
Postadress: 103 51 Stockholm

Från: Gürbüz Serdar (4100)
Skickat: den 10 januari 2012 16:00
Till: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Ämne: SV: Jämförelseinkomst

Hej Eva-Lotta,

Tack för välkommandet!

Hoppas att din julledighet har varit till belåtenhet!

Jag somnade så pass sent i söndags att jag helt enkelt inte orkade träna, men jag tog igen det på eftermiddagen hemma.

Jag måste ärligen säga att jag inte hunnit med din konsekvensutredning. Skälet är att jag trodde att jag skulle jobba i mellandagarna, vilket jag naturligtvis inte gjorde. Återkommer därför vid bästa tillfälle.

Vi ses imorgon!

Serdar Gürbüz

Försäkringskassan, Huvudkontoret
Rättsavdelningen, Verksamhetsområde processjuridik
E-post: serdar.gurbuz@forsakringskassan.se
Tel: 010-116 11 07, vx: 08-786 90 00
Besöksadress: Klara Västra Kyrkogata 11
Postadress: 103 51 Stockholm
www.forsakringskassan.se

Från: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Skickat: den 10 januari 2012 10:53
Till: Gürbüz Serdar (4100)
Ämne: Jämförelseinkomst

Hej Serdar!

Välkommen tillbaka, men vart var du igår?

Har du möjligtvis några värdefulla synpunkter på min konsekvensutredning till en ny RAR gällande jämförelseinkomst för en egen företagare?

Med vänlig hälsning

Eva-Lotta

Försäkringskassan

Eva-Lotta Germundsson

Verksamhetsutvecklare

Huvudkontoret

Försäkringsprocesser

Enheten för vård och aktivitetsstöd

eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se

Telefon: 010-116 9684, växel: 786 90 00

Besöksadress: Vasagatan 16

Postadress: 103 51 Stockholm

Ärendeutdrag

Sid: 1
Datum: 2012-01-12
Tid: 16:47

diafk

Öp.dat:	2012-01-12	Klass:	Sjukpenninggrundande inkomst	Diariernr:	002756-2012
Reg.datum:	2012-01-12	Reg.av:	Stefan Persson	Beslutdatum:	
IN/UT/INT:	Internt/Upprättat	Bekr.dat:		Avsl.datum:	
		Bev.dat:		Exp.datum:	
Handl. Enhet	Vård och aktivitetsstöd	Handläggare:	Eva-Lotta Germundsson	Tillhör:	Huvudkontoret
Ä-typ:	Övrigt				

Avs/Mott:

Försäkringskassan HK/FPFV

Ärendemening: Ändring i Riksförsäkringsverkets Allmänna råd RAR 2002:2 Sjukpenninggrundande inkomst (SGI) och årsarbetstid

2012-01-25 Gem. beredning

Huvudkontoret
Eva-Lotta Germundsson, 010-116 96 84

Datum
2012-01-25

Diarienummer
002756-2012

Sändlista:

Eva Nordqvist, chef VO verksjuridik
Birgitta Målsäter, chef Försäkringsprocesser
Kjell Skoglund, chef VO processjuridik
Laura Hartman, chef Analys och prognos
Bengt Stjärnsten, försäkringsdirektör NFC
Svante Borg, försäkringsdirektör LFC
Ann Persson Grivas, försäkringsdirektör KS
Joakim Jarnryd chef VO föräldraförmåner, vård och
aktivitetsstöd
Birgitta Rosengren, enhetschef, Enheten för vård och
aktivitetsstöd
Magnus Liefvendahl, verksamhetsansvarig, Enheten för
vård och aktivitetsstöd

För kännedom:

Birgitta Smedberg, Allmänna ombudet
Serdar Gürbüz

Gemensam beredning av förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Översänder konsekvensutredning med förslag till ändring i
Riksförsäkringsverkets allmänna råd (2002:2) om sjukpenninggrundande
inkomst och årsarbetstid.

Förslaget är framtaget i samarbete med Serdar Gürbüz på Processjuridik.
Näringslivets regelnämnd, Svenskt Näringsliv och Företagarna får möjlighet att
lämna synpunkter.

Eventuella synpunkter kan lämnas senast tisdagen den 9 februari 2012, till
eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se

Bilagor:

Förslag till konsekvensutredning
Förslag till allmänna råd

Huvudkontoret
Eva-Lotta Germundsson, 010-116 96 84

Datum
2012-01-25

Diarienummer
002756-2012

Sändlista:
Näringslivets regelnämnd: info@nnr.se
Företagarna: info@foretagarna.se
Svenskt näringsliv: remisser@svensktnaringsliv.se

Översänder förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd 2002:2 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid.

Översänder konsekvensutredning med förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd 2002:2 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid.

Eventuella synpunkter kan lämnas senast torsdagen den 9 februari 2012 till eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se

Bilagor:
Förslag till konsekvensutredning
Förslag till allmänt råd

Förslag till ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Försäkringskassan avser att ändra i de allmänna råden (RAR 2002:2) från och med den XX 2012. Ändringen beror på att det finns behov av att definiera vad som kan anses som skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning (jämförelseinkomst) vid bedömning av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) för en egen företagare. Syftet är att åstadkomma en enhetlig tillämpning och effektivare handläggning av SGI för den som är egen företagare (SGI-B). Det blir också mer förutsägbart för företagaren.

Bakgrund

Från och med den 1 juli 2010 gäller nya regler för egna företagare som har inkomst av annat förvärvsarbete (näringsverksamhet). För försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska under en tid om 24 månader (generellt uppbyggnadsskede) räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort skatte- och avgiftsanmälan den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas minst till vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning s.k. jämförelseinkomst (25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken).

Uppgift om jämförelseinkomst behövs också när Försäkringskassan, för ett etablerat företag ska bedöma om inkomsten under en följd av år har understigit jämförelselönen (5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter [RFFS 1998:12] om sjukpenninggrundande inkomst).

Lagtexten talar om "skälig avlöning för liknande arbete". Vad som är liknande arbete och skälig avlöning finns inte reglerat. Det medför att Försäkringskassan måste utreda vilka arbeten som kan anses som liknande och vad en anställd tjänar i dessa yrken. I vägledning 2004:5 om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid står det: *För att kunna bedöma vad som kan vara jämförbar inkomstnivå för ett visst arbete kan det vara lämpligt att skaffa information från arbetsmarknadens parter. Försäkringskassan behöver därför ta hänsyn till flera faktorer när man bestämmer vilken jämförelseinkomst som kan bli aktuell. Det gäller förutom arbetets art och företagarens egen insats, faktorer som den för-*

säkrades arbetslivserfarenhet, utbildningsnivå och kompetens inom yrkesområdet, företagets storlek och antalet anställda.

Skrivningen i vägledningen har sin grund i kommentarer i *Kungl. Maj:ts proposition 1962:90 med förslag till lag om allmän försäkring, m.m. och SOU 1983:48 Egenföretagares sjukpenning, m.m.*

Det är inga större problem att hitta ett yrke att jämföra med. Problemet ligger i att få fram den jämförelseinkomst som ska ligga till grund för den sjukpenninggrundande inkomsten under det generella uppbyggnadsskedet.

Statistiska centralbyråns (SCB) har en lönedatabas där det finns information om genomsnittlig månadslön för en mängd olika yrkesgrupper. Lönestatistiken är en sammanställning av fyra separata årliga undersökningar. För insamling av data inom offentlig sektor samarbetar SCB och Medlingsinstitutet med Sveriges kommuner och Landsting samt Arbetsgivarverket och för privat sektor med Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation, Fastighetsbranschens Arbetsgivareorganisation, Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation, Kommunala Företagens Samorganisation, Arbetsgivarföreningen KFO, SKL, Svenskt Näringsliv och Medieföretagen.

Lönen som redovisas är grundlön plus fasta och rörliga tillägg. Statistiken är uppdelad efter kön kombinerad med utbildningsgrupp, åldersgrupp eller sektor.

Nedan är ett exempel på genomsnittlig månadslön för frisörer m.fl.

[514] Frisörer och annan servicepersonal, personliga

Klipper, tvättar, lägger och permanentar hår; utför ansiktsbehandlingar, fotbehandlingar m.m.; ordnar begravningar; utför andra personliga tjänster.

Utbildning	Kvinnor	Män	Totalt
Förgymnasial	21100	24100	21800
Gymnasial	23200	23800	23300
Eftergymnasial	22700	25300	23400
Totalt	22900	24200	23100

Ålder	Kvinnor	Män	Totalt
18-24	21700	20600	21500
25-39	23700	24900	23900

HK (4100)
Eva-Lotta Germundsson 010-116 96 84

Datum
2012-01-25

Diariernr
002756-2012

40-64	23100	24800	23500
Totalt	22900	24200	23100

Sektor	Kvinnor	Män	Totalt
Stat	..	..	..
Kommun	22400	22600	22500
Landsting	22700	22100	22700
Privat	23000	24700	23200
Totalt	22900	24200	23100

Tidigare utredningar

I SOU 1983:48 *Egenföretagares sjukpenning m.m.* redovisades två olika förslag på hur SGI skulle kunna beräknas för en egen företagare. Det ena förslaget var att SGI ska fastställas utifrån den taxerade inkomsten. Det andra förslaget innebär att SGI fastställs till jämförelseinkomsten inom yrket. I förslaget om SGI enligt jämförelseinkomst föreslog utredningen att lönestatistik från SCB skulle kunna användas eftersom den till 80 procent bygger på uppgifter från arbetsmarknadens parter och till 20 procent på egna undersökningar.

Utredningen kom fram till att alternativet med jämförelseinkomst skulle bli starkt schabloniserat. En del försäkrade skulle komma att få ett sämre sjukpenningsskydd genom att tvingas in i en schablon, som skulle kunna ge ett lägre inkomstunderlag än om SGI beräknats på faktiska inkomster i företaget. Detta ligger emellertid redan i principen att finna ett värde på den egna företagarens arbete som är annat än det som bestäms efter skattemässiga grunder.

Varför den genomsnittliga lönen?

De flesta har idag individuellt satta löner, därför kan löneläget skilja sig åt även för två personer med liknande erfarenhet och utbildning som arbetar på samma ort. Eftersom SCB's uppgifter också grundar sig på uppgifter från olika håll i landet är det därför lämpligt att ha dem som utgångspunkt när Försäkringskassan ska fastställa vad som kan anses vara *skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning* (jämförelseinkomst) för en egen företagare.

Löneuppgiften från SCB är tänkt att användas som riktmärke vid bedömning av jämförelseinkomsten när SGI som ska fastställas under det generella uppbyggnadsskedet på 24 månader. En period då företagaren i de flesta fall har låga eller inga inkomster alls. En företagare kan inte få ett sämre skydd med en genomsnittslön än om han har inkomster som är lägre än genomsnittslönen eller inte har några inkomster alls. I de fall en företagare under det generella uppbygg-

Postadress
103 51 Stockholm

Besöksadress
Vasagatan 16

Telefon
08-786 90 00

PlusGiro
172 76-7

E-post
huvudkontoret@forsakringskassan.se

Internetadress
www.forsakringskassan.se

Telefax

Org.nr
202100-5521

nadsskedet har inkomster som överstiger genomsnittet inom yrket kan de faktiska inkomsterna ingå i beräkningen av SGI.

Vid tillämpning av vad som närmare ska avses med jämförelseinkomst ska den praxis som finns inom detta område fortsättningsvis gälla. Det innebär att en egen företagare också får tillgodoräkna sig övrigt arbete för administration, reparation, jourarbete m.m. om detta skulle vara aktuellt.

Förslag

Eftersom SCB:s uppgifter representerar ett genomsnitt i hela riket utifrån både ålder, kön, utbildning och sektor, föreslår att Försäkringskassan SCB:s uppgift om total genomsnittlig månadslön för privat sektor bör vara vägledande vid bedömning av vad som kan anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Däremot ska fortfarande arbetets art, företagets storlek m.m. ha betydelse för vilken yrkeskategori som ska användas.

Berörda av förslaget

Förslaget till ändrade allmänna råd berör de försäkrade och Försäkringskassans handläggare.

Konsekvenser av ändringarna i RAR 2002:2

Förslaget kommer att medföra en effektivare handläggning och mer enhetlig tillämpning i beslut om SGI för egna företagare. Konsekvensen för de egna företagarna är att det blir mer förutsägbart.

Försäkringskassans allmänna råd

ISSN 1652-8743

Försäkringskassans allmänna råd om ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid;

FKAR XXXX:YY

beslutade den .

Försäkringskassan beslutar om följande allmänna råd till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken och 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS1998:12) som ska ha följande lydelse.

Till 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till vad som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I de fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om 24 månader räknas som om sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne.

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som vid tillämpning av 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön för olika yrkesgrupper inom den privata sektorn.

Till 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrift (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens taxeringar.

Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än den försäkrades inkomst av näringsverksamhet om

- näringsverksamheten fortfarande, efter utgången av den tid som anges i 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken, är under uppbyggnad eller
- det finns andra särskilda skäl som att näringsverksamheten har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

RAR XXXX:YY

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som vid tillämpning av 5 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön för olika yrkesgrupper inom den privata sektorn.

Dessa allmänna råd gäller från och med den

FÖRSÄKRINGSKASSAN

BESLUTSFATTARENS NAMN

Föredragandens Namn

F4100 registrator

Från: Germundsson Eva-Lotta (4100)
Skickat: den 12 januari 2012 16:06
Till: F4100 registrator
Ämne: Allmänt råd

I N K O M
FÖRSÄKRINGSKASSAN

2012 -01- 12

Dnr 002756-2012

Hej

Jag avser att ändra i Riksförsäkringsverkets Allmänna råd 2002:2 om sjukpenninggrundande inkomst och
årsarbetstid, och behöver diarienummer.

Med vänlig hälsning

Eva-Lotta PPFV

Försäkringskassan
Eva-Lotta Germundsson
Verksamhetsutvecklare
Huvudkontoret
Försäkringsprocesser
Enheten för vård och aktivitetsstöd
eva-lotta.germundsson@forsakringskassan.se
Telefon: 010-116 9684, växel: 786 90 00
Besöksadress: Vasagatan 16
Postadress: 103 51 Stockholm